

Droge voeten in en rond Woerden

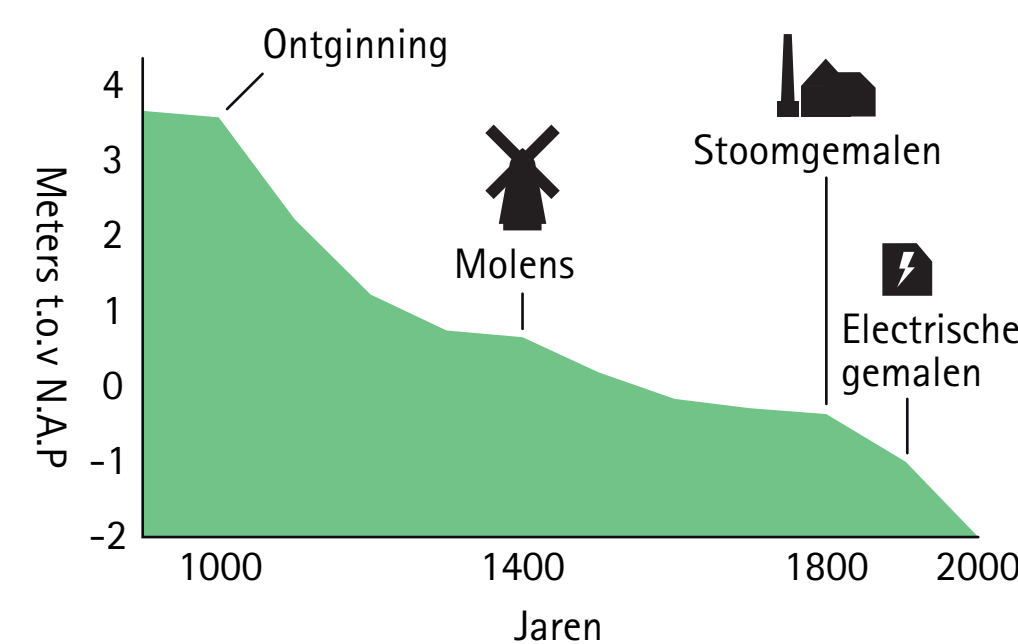
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden zorgt voor droge voeten in het gebied rond Woerden. Dat doen de waterschappen al ruim 700 jaar.

Door inklinking van de moerasige veenbodem wonen en werken we hier nu zo'n 2,5 meter onder de zeespiegel. Als we het water niet weg zouden pompen, zou vrijwel het hele gebied tussen Utrecht en de zee onder water staan.

In en rond Woerden kunt u nog steeds de sporen van het historische waterbeheer zien: de kaarsrechte sloten, de dijken, windmolens en stoomgemalen. Ze vertellen over de eeuwenlange strijd van polderbesturen, molenaars en machinisten tegen het water.

Maar ook het hedendaagse waterbeheer kunt u zien: het waterschap zet gemalen, inlaten en stuwen in om het waterpeil op het afgesproken niveau te houden: niet te hoog en niet te laag. Zodat mens, dier en plant voldoende schoon water beschikbaar hebben om in onze laaggelegen delta te kunnen leven.

Bodemdaling

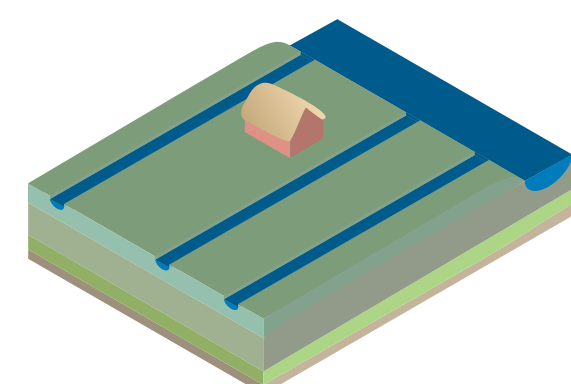


De bodemdaling door ontwatering is zo'n 2 cm per 3 jaar.

Van molen tot gemaal

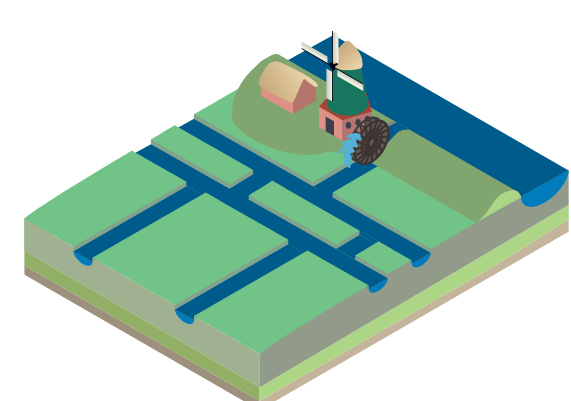
1150

De eerste boeren ontginnen en ontwateren het moerasige veenland, door sloten te graven. Zo wordt landbouw mogelijk.



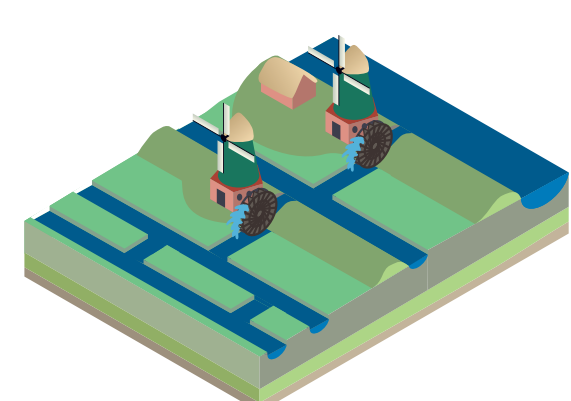
1450

Het veen klinkt in door de ontwatering. Het land ligt nu te laag voor een natuurlijke afwatering. Gelukkig is de poldermolen net uitgevonden!



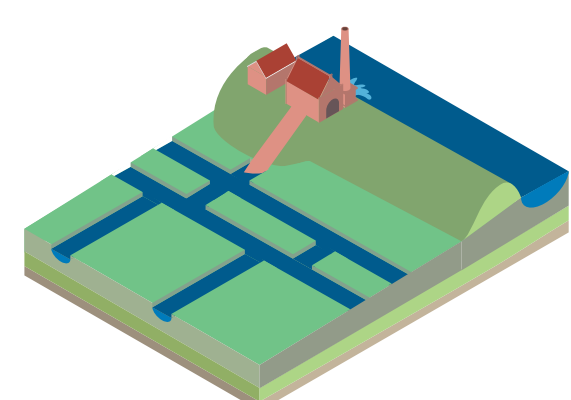
1650

De bodemdaling duurt voort. Eén molen kan water één meter omhoog scheppen; dus heb je er steeds meer nodig om droge voeten te houden.



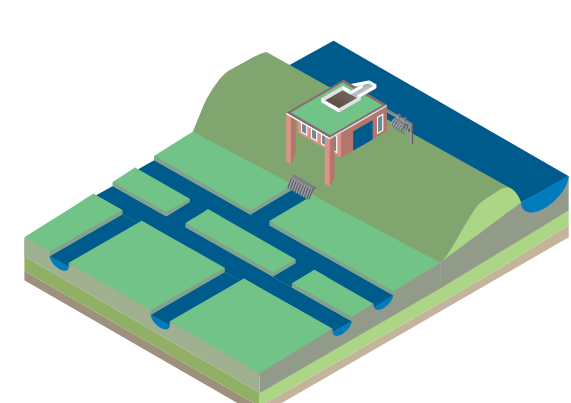
1871

Het stoomgemaal verovert de polders. Eén zo'n gemaal kan het water twee meter omhoog pompen en is even krachtig als drie molens!



Nu

Tegenwoordig is stroom de krachtbron voor gemalen. De bediening van elektrische gemalen gebeurt op afstand, vandaar dat er geen woning meer bij het gemaal gebouwd wordt.

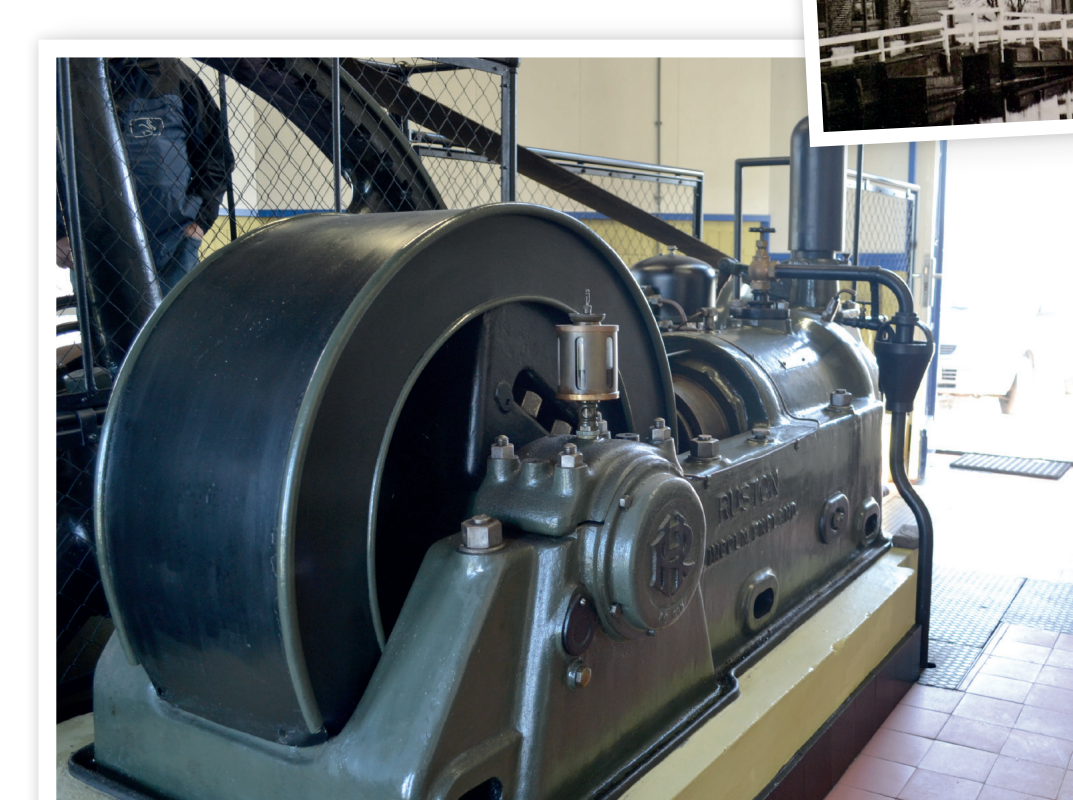


Gemaal Papekop en Diemerbroek

Al sinds de Middeleeuwen staat op deze plek de Broekmolen. Maar liefst drie keer brandde hij af en even vaak werd hij herbouwd: in 1586, in 1874 en in 1927. In 1879 was de capaciteit van de molen niet groot genoeg meer. Het bestuur van de polder Papekop en Diemerbroek besloot om een hulpstoomgemaal bij te bouwen. Het gebouwtje waar dit bord op hangt, is het enige wat daarvan nog over is.

In 1928 liet het waterschapsbestuur op en in de stenen onderbouw van de Broekmolen een centrifugaalpomp met dieselmotor bouwen. In de Tweede Wereldoorlog stegen de brandstofprijzen exponentieel en werd het gemaal geëlektrificeerd. Er werd een elektromotor bij de dieselmotor geplaatst, en door middel van een riem werd het vliegwiel van de oude dieselmotor aangedreven. Beide motoren zijn nog in de molenromp aanwezig.

In 1993 werd het huidige elektrische gemaal in de maalvliet bij en onder de molenromp geplaatst. Het gemaal kan 70 m³ water per minuut wegpompen uit de polder naar de Kromwijkerwetering.



Meer weten over de geschiedenis van molen en gemaal? Scan de QR-code op de molenromp!

Water op peil, bediening op afstand

Rayonmedewerker Jan Versteeg: "Onze gemalen en de belangrijkste stuwen en inlaten werken volautomatisch en worden op afstand bediend. Zo houden we het water in de sloten op het afgesproken peil. Nieuwsgierig naar de hoogte van het waterpeil? Kijk dan eens op één van de ruim duizend blauwe peilschalen in ons gebied!"

Bij veel stuwen, inlaten en kleine gemalen staan deze blauwe bedieningskastjes met 'golfdak'.



Peilschaal



veilige dijken • droge voeten • schoon water

www.destichtserijnlanden.nl

tel: 030 634 57 00